

**ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПРИВАТНИЙ ЗАКЛАД
«ДНІПРОВСЬКИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**МАТЕРІАЛИ КРУГЛОГО СТОЛУ
«МОВА ЯК ФОРМА РЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ»**

18 листопада 2021 року

**Дніпро
2021**

УДК 81
ББК 81.2 УКР
М 74

*Ухвалено до друку Науково-методичною радою Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»
(протокол № 4 від 16.12.2021 р.)*

Матеріали круглого столу «Мова як форма реалізації особистості» (18 листопада 2021 року, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»): збірник тез. Дніпро: ВНПЗ «ДГУ», 2021. 106 с.

(в авторській редакції)

Вміщено матеріали круглого столу, в якому взяли участь професорсько-викладацький склад закладів вищої освіти, магістри, здобувачі вищої освіти України. Тематика статей охоплює актуальні питання щодо розвитку мов світу та форм реалізації їх через носіїв мови.

Матеріали круглого столу можуть бути використані у практичній діяльності фахівців різних видів діяльності та у навчальному і виховному процесах закладів освіти.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Алфьорова Тетяна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент, проректор з навчальної та наукової роботи Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Крашеніннікова Тетяна Валеріївна – кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри прикладної лінгвістики Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

Кривуля Валентина Олексіївна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики

Мірошник Андрій Дмитрович – фахівець з міжнародних зв'язків Відділу організації наукової роботи, міжнародних зв'язків та академічної мобільності

(Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет»)

© Автори, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
Андрішко О. М. Чи існує загроза для мов у ХХІ столітті?.....	6
Бабанська С. А. Погляди на психолінгвістику.....	9
Богдашев С. Д. Language is a mirror of the inner world of a man	11
Бондаренко О. М. Role of language in person's life	13
Bondarenko V., Zhura K. Forensic linguistics in Ukraine	15
Бурхович Я. В. Вплив мови на розвиток особистості	19
Дерій О. О. Перекладні словники як основа лінгвістичної підготовки студентів	21
Завізна М. А. Англійська професійна мова в готельно-ресторанному бізнесі.....	23
Зав'ялов Д. І. Проблема поширення української мови.....	26
Запотічна Р. А. Самостійна робота здобувачів вищої освіти під час вивчення іноземної мови: огляд літератури.....	29
Кононова В. К. Специфіка використання української мови в професії психолога	32
Корж В. Є. Англійська мова як об'єднувальний елемент спілкування народів.....	34
Корсунська В. В. Казкотерапія як психолінгвістичний метод корекційної роботи	37
Кравченко В. В. Language as a form of personality realization.....	42
Крашеніннікова Т.В. Аналіз сучасних досліджень у психолінгвістиці	44
Кривуля В.О. Когнітивний аспект автентичних текстів при формуванні реалізації особистості з іноземної мови.....	46
Лукомська А. Морально-правова культура правоохоронців: чи властива правоохоронцям аморальність	49
Макаренко А. С. Англійська мова як мова юридичної документації	57
Маркіяненко М. Є. Психолінгвістичні здібності характерників	60
Мигович Р. Я. Іншомовна підготовка працівників правоохоронних органів країнами Європейського Союзу	63
Мкртчян А. А. Usage of language as the realization of personality	66
Мороз І. О. Language is a means of a person's formation	69
Панежа Д. А. Influence of language on a person	73
Пантелєєв В. О. Формування мовної особистості	75
Підвисоцька Г.В. Influence of language on a individual's personality.....	77
Підпригора І. А. Мова як складова іміджу психолога	79
Половнікова В. How language shapes our personality	80
Поповський А. На сторожі рідного слова.....	82
Сорока Я. Ю. Мова як засіб становлення особистості	89
Станчуляк Е. Мова у житті людини	91
Супрун К. А. Мова в житті особистості	92

Твердохліб С. С. Англійська мова в професійному спілкуванні юристів	95
Трескін Д.О. Гейтспіч як форма дискримінації: питання визначення	97
Ходатаєв А. А. Мова як невід’ємна складова соціального аспекту особистості	99
Чуб К. Є. Language and culture	100
Шулежко М. С. How the language affects the personality.....	101
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ	104

ПЕРЕКЛАДНІ СЛОВНИКИ ЯК ОСНОВА ЛІНГВІСТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ

Дерій Олеся Олександрівна
викладач кафедри прикладної лінгвістики
ВНПЗ «Дніпровський гуманітарний університет»

Перекладний словник – *словник*, у якому до реєстрових слів однієї мови даються відповідники іншою мовою, тобто заголовні слова вихідної мови перекладаються лексичними засобами другої мови. Такі тексти поділяються на загальномовні, або філологічні, і спеціальні. Крім двомовних, є багатомовні перекладні словники, які, зокрема, досить зручні для практичного вивчення кількох іноземних мов, наочного зіставлення різномовних термінів окремих галузей науки, техніки і перекладу їх на потрібну мову.

Первісним зразком перекладних словників у східних слов'ян умовно можна вважати доданий до Новгородського списку Кормчої грамоти 1282 реєстр давньоєврейських та грецьких власних імен і окремих слів, виписаних із релігійних книг, для кращого розуміння яких подається переклад або пояснення їх лексичними засобами тодішньої народної мови («Лексис...» Лаврентія Зизанія (1596), у якому реєстрові «словенські» слова перекладено на «діалект руський»; «Лексикон...» Памви Беринди (1627), у першій частині якого до слів вихідної церковнослов'янської мови наводилися відповідники й пояснення «мовою простою», тобто українською).

На увагу також заслуговують: найдавніший рукописний словник, надрукований 1889 року, автор П. Житецький «Словарь книжной малорусской речи по рукописи XVII века», відомий під назвою «Синоніма славеноросская»; «Изъяснения малороссійських реченій...» Ф. Туманського (1793), в якому до виписаних автором із двох історичних документів 333 слів старої української мови подано російські відповідники; «Опыт русско-украинского словаря» М. Левченка (1874); «Словарь російсько-український» М. Уманця та А. Спілки (псевд. Г. Комаров й спілки його кореспондентів; т.

1-4, Львів, 1893-98); «Русско-малороссийский словарь» Є.Тимченка (т.1-2, 1897-99), що базувався на лексичному матеріалі академічного «Словаря церковнославянського и русского языка» (1847) і «Толкового словаря живого великорусского языка» В.Даля; «Малорусько-німецький словарь» Є. Желехівського та інші.

До середини 30-х рр. вийшло понад двадцять перекладних словників різних авторів (В. Дубровського, С. Іваницького і Ф. Шумлянського, О. Ізюмова, М. Йогансена, М. Наконечного, К. Німчинова, Б. Ткаченка, Л. Савченка, З. Манківського, М. Щербака, М. Гладкого та ін.).

Є ряд перекладних словників, де в парі з українською у першій чи другій частині виступають західноєвропейські мови: словники англ.-укр. та укр.-англ. М. Подвезька, М. Балли (1955, 1957, 1974), за ред. Ю. Жлуктенка (1978) та ін.; франц.-укр. та укр.-франц. О. Андрієвської та Л. Яворської (1955, 1963); нім.-укр. та укр.-нім. І. Шаровольського (1929), В. Лещинської та інших (1959), за ред. Е. Лисенко (1978, 1989) та ін.; двотомний (у 3 книгах) «Польсько-український словник» за ред. Л. Глумецької (1958), «Болгарсько-український словник» І. Стоянова і О. Чмир (К., 1988), «Чесько-український словник» (т. 1-2, 1988-89), підготовлений ІМ АН УРСР у співпраці з чеськими фахівцями колегами, «Угорсько-український словник» (1961) та ін.

При підготовці фахівців із перекладацької діяльності якість перекладних словників відіграє велику роль. Студенти, звертаючи увагу на історичні зміни у підходах до укладання словникових праць, краще розуміють розвиток мов світу та активно поповнюють свій лексичний запас із конкретної мови.

Отже, лексикографія як дисципліна становить важливу частину необхідного інструментарію майбутніх перекладачів, оскільки: за допомогою типології словників перекладач може визначити, який саме словник йому потрібно використовувати у конкретний момент і тим зберегти собі час на роздуми і пошуки; вправне користування словниковою статтею дозволить перекладачеві отримати максимально повну інформацію про слово,

словосполучення або значиму частину мови, яка викликала у нього питання; лексикографічні знання стануть у нагоді під час складання власних глосаріїв, обробки текстів тощо.

Література

1. Каптілов В. Теорія і практика перекладу. Київ, 1982.
2. Ковганюк С. Практика перекладу. Київ, 1968.
3. Рагойша В.П. Проблемы перевода с близкородственных. языков. Минск, 1980.
4. Рильский М.Т. Мистецтво перекладу: Статті, виступи, нотатки. Київ, 1975.
5. Jager G/translation und Translationslinguistic. Halle, 1975.